

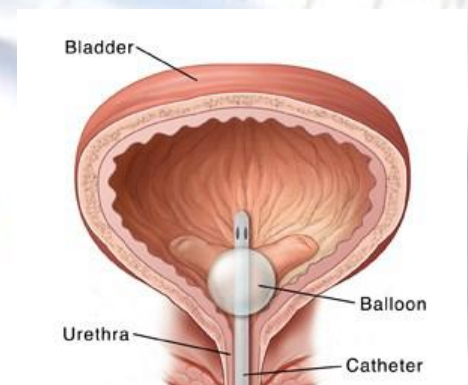

کد سند : AE/AB/HES/BR-NEPH/11/01

تاریخ تدوین: 1400/1/20 شماره بازنگری: 1

تاریخ بازنگری: 1402/1/20 تاریخ بازنگری بعدی: 1404/1/20

آموزش های خود مراقبتی در سوندگذاری مثانه

ناظر علمی: آقای دکتر بویا

دفتر آموزش سلامت

تابستان 1402

مددجوی عزیز سوندهای ادراری عبارت است از لوله های باریک و توخالی که در پیشابراه و مثانه فرد گذاشته میشود. انواع و اقسامی از سوندها وجود دارد که برحسب نیاز شما ممکن است یکی از آنها برای شما وصل شود که براساس نیاز شما انتخاب میگردد.

اهداف و موارد استفاده:

- نمونه برداری از ادرار جهت بررسی آزمایشگاهی مانند بررسی عفونت تخلیه مثانه زمانی که فرد قادر به انجام آن نباشد.
- کنترل نحوه عملکرد کلیه ها در طی عمل جراحی و مدت بستری فرد در بیمارستان
- کنترل حجم مایعات (ورودی و خروجی) در طی دوران بیماری، خالی نگذاشتن مثانه در طی عمل جراحی

سوندگذاری:

وقتی سوند از مجرا عبور کرده و وارد مثانه می شود از طریق دریچه ای که در قسمت بیرونی سوند است . یک بالون کوچک که در قسمت سر سوند در داخل مثانه واقع شده است توسط آب مقطر پر می شود. بدین ترتیب سوند در مجرا باقی می ماند و خود به خود خارج نمی شود.

در رابطه با سوند های روی مثانه (سیستوستومی و یورستومی) توسط بخیه به پوست محل عمل فیکس میشود و برای تخلیه ادرار به کیسه هایی در خارج از بدن وصل میشود که بایستی ادرار جمع شده در کیسه ها را تخلیه نمود.

عوارض سوندها:

عمده ترین عوارضی که بعد از تعبیه سوندها ممکن است ایجاد شود عبارتند از:

1. عفونتهای مجاری ادراری پس از جای گذاری سوند ادراری
2. صدمه به پیشابراه و مثانه در حین سوندگذاری

مراقبتهای مربوط به سوندها در بخش بستری

بیاد داشته باشید که سوندهای گذاشته شده برای شما بنا بر نیاز شماست و با مراقبت از آنها میتوان جلوی عوارض خطرناک آنها را گرفت.

➤ سیستم تخلیه ادرار با سوند یک سیستم بسته است بنابراین باید از باز گذاشتن شیر ته کیسه ادراری خودداری گردد.

- بسته بودن این سیستم از ورود باکتریها به داخل سیستم ادراری جلوگیری می کند.
- کیسه ادرار باید هر 8 ساعت یک بار یا زمانی که بیش از دو سوم آن پر شد تخلیه شود.
- کیسه ادرار باید همیشه پایین تر از سطح مثانه باشد تا ادرار از داخل کیسه به داخل مثانه و کلیه برنگردد برای این کار از آویزهای مخصوصی که کیسه را به لبه تخت آویزان می کنند استفاده کنید.
- باید مراقب بود که مسیر سوند ادراری که به کیسه ادرار وصل است تا نخورده و باز باشند.
- مراقب باشید که سوند کشیده نشود!!! زیرا در این صورت بالون باد شده داخل مثانه به داخل مجرا کشیده شده و به مجرا آسیب میزند و ممکن است موجب پارگی مجرای ادراری شود (موقع خوابیدن دقت نمایید سوندها زیر بدن گیر نکنند).
- در صورت نیاز به تهیه نمونه کشت ادرار باید ادرار از انتهای سوند یعنی جایی که سوند به لوله کیسه ادرار متصل می شود گرفته شود نه از انتهای شیر کیسه ادراری.

- اگر علیرغم باز بودن مسیر سوند، نشت مکرر ادرار از اطراف سوند رخ می دهد .
- زمان تعویض سوندها براساس شرایط بیماران متفاوت است و از یک روز تا سه ماه ممکن است متغییر باشد.
- از تماس کیسه ها به زمین اکیدا خودداری شود زیرا میتواند باعث انتقال میکروبها به مثانه و کلیه شود.
- قبل و بعد از دستکاری سوندها دستهای خود را بشوید و حتی الامکان از دستکش یکبار مصرف استفاده کنید.
- سوند جسمی خارجی است و وقتی داخل مجرا قرار میگیرد موجب سوزش ادرار و حساس دفع ادرار میشود. برای رفع این حالت باید مایعات حداقل 8 لیوان در روز مصرف شود.
- در مواردی ممکن است شما با سوند مرخص شوید لذا: هنگام راه رفتن لوله تخلیه را در دست خود حلقه کنید و پایین تر از مثانه نگه دارید یا از سمت داخل با سنجاق قفلی به شلوار خود بیاویزید.
- جهت جلوگیری از آلودگی، از جدا کردن لوله ادرار از کیسه ادرار جداً خودداری کنید.

- اگر به مدت 6 تا 8 ساعت ادرار به داخل کیسه جریان نیافت و مطمئن شدید که سوند شما پیچ خوردگی ندارد به مرکز درمان مراجعه کنید.
- پوست اطراف سوند را حداقل دو مرتبه در طی روز با آب سرد و صابون بشوید تا هرگونه ادرار تمیز شود و سپس محل را کاملاً خشک نمایید.
- تا زمانی که سوند دارید در صورت عدم محدودیت مصرف مایعات حداقل 6 لیوان برای پیشگیری از غلیظ شدن ادرار، سوز و انسداد سوند الزامی است.
- حمام رفتن و انجام کارهای معمولی زندگی هیچگونه محدودیتی ندارد.
- آنتی بیوتیکهای تجویز شده در زمان مشخص شده مصرف شود.

منابع: تشخیص مراقبت و مهارت های پرستاری در بیماریهای

داخلی و جراحی

تألیف: ملاجت نیکروان مفرد، عضو هیئت

علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

شماره تلفن بیمارستان: 054-33295646

شماره داخلی: 1313

آدرس لینک آموزش به بیمار بیمارستان:

*آموزش-به-بیمار-و-ارتقای-

سلامت/alihos.zaums.ac.ir/https://